

İLKÖĞRETİM OKULLARINA ÖĞRETMEN YETİŞTİRME

Aydoğan ATAÜNAL (*)

Eğitim, insan olarak varoluşun en önemli göstergesi ve vazgeçilmez insanlık hakkı, ödevi ve görevidir. Zorunlu eğitim kademelerini oluşturan ilköğretim ise fert ve toplulukların, insan ve millet olma niteliklerini kazandığı, milli bir kurumdur. Vatandaşlık hak ve sorumluluklarının demokrasinin erdemleri ve yüceliğiyle kaynaştırılarak davranışa dönüştürülmesi de ilköğretimin görevidir.

Bu bakımdan ilköğretim öğretmeninin, bu görevi yerine getirmesi için gerekli bütün davranışları en üst düzeyde kazanması ve öğrencilerini ilgi ve kabiliyetleri yönünde yetiştirerek, zihinsel, duygusal, sosyal ve bedensel yönlerden sağlıklı birer vatandaş olarak hayata ve üst öğrenime hazırlayıcı bilgi ve becerilere sahip olması toplumumuzun en haklı ve gerçekçi beklentisidir.

Bunun için öğretmen, bütün toplumlarda insan yetiştirme düzeninin vazgeçilmez, temel ögesidir. O'nun eğitimde taşıdığı önem, hiçbir zaman ve hiçbir yönden tartışılmaz. Bunun yanında geniş ölçüde teknolojiye dayanan bir eğitim düzeninde ise, öğretmenin rolü giderek artmaktadır.

Hangi düzeyde olursa olsun, yapılan eğitimin niteliğini, öğretmenin niteliğinden soyutlamak olanaksızdır. Çünkü, eğitimin niteliğinin temel belirleyicisi öğretmendir ve de öğretmenin niteliğidir. Bütün etkinliğine ve gücüne rağmen başdöndürücü bir hızla gelişen teknolojinin, gerek eğitimde ve gerekse kalkınmadaki payı, "insan" faktörünün çok altındadır.

Öğretmen; çevre ve ülke kalkınmasında doğrudan ilişkili bir etkinliğe sahiptir. Daha önemlisi insanımızın, milli birlik ve beraberlik ruhu içinde yaratıcı, verimli, başarılı, uyumlu ve mutlu vatandaşlar olarak yetiştirilmesinden birinci derecede sorumludur. Bu nedenle öğretmen, özellikle ilköğretimde görev yapan öğretmen; bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de her zaman dikkatleri üzerine çeken ve onun yetiştirilme biçimi, üzerinde en fazla tartışılan konulardan biri olmuştur.

Gerçekten sosyo-ekonomik ve politik çalkantılar içinde bunalan bugünkü dünyamızda, öğretmen yetiştirme üzerindeki tartışmalar, hemen bütün ülkelerde yeni boyutlar kazanmıştır.

(*) M.E.B. Yükseköğretim Genel Müdürü

Hiç şüphesiz çağdaş, bilimsel ve teknolojik gelişmeler, öğretmen eğitiminde izlenen yaklaşım ve yöntemlerin sürekli olarak gelişmeye açık tutulmasını zorunlu kılmaktadır. Nitekim eğitimde daha nitelikli öğretmen yetiştirilmesi Cumhuriyetin kuruluşundan beri, üzerinde önemle durulan konulardan biri olmuştur. Bu süre içinde dokuz defa köklü program değişikliği yapılmış, ilkokullara öğretmen yetiştiren kurumlar, ilkokula dayalı 4 yıllık öğrenim veren bir meslek okulu iken, aşamalı olarak geliştirilmiş 1990-1991 öğretim yılından itibaren, 4 yıllık yüksek öğrenimle öğretmen yetiştiren kurumlar haline dönüştürülmüştür. Böylece, öğretmen yetiştirmede de bir bütünlük sağlanmıştır.

Öğretmen Yetiştirmede Sorunlar

Bu ilerleme ve gelişmeler yanında birtakım yetersizlikler devam etmiş ve bazı önemli sorunlar da bir türlü çözülememiştir.

Günümüzde yapılacak iş, değişen dünya koşullarına, çağdaş bilim ve teknolojiye ayak uyduran öğretmeni; başka bir deyişle 2000'li yılların öğretmenini yetiştirmektir.

Öğretmen yetiştirmede başta nitelik sorunu olmak üzere, çeşitli sorunlar vardır. Bu sorunların çözümlenmemesinin bir nedeni, niceliğe önem verilerek her yıl daha fazla öğretmen yetiştirilmesinin ön planda tutulmasıdır.

Diğer nedenler şunlardır:

1. Batı ile uzun yıllardan beri gelişen ilişkilere rağmen, her kademedeki eğitimin mahiyeti yeterince anlaşılammış; geleneksel eğitim sürüp gitmiş, birtakım bilgiler, gerekli olup olmadığı araştırılmadan ve de ezberletilme yolu ile öğrencilere kazandırılmak istenmiştir. Öğretmen de bu anlayışı aşamamıştır.

2. Bu kurumlara nitelikli öğretim elemanı sağlanması için belirli ve tutarlı bir politika izlenmemiştir. 70'li yılların ortalarından başlayarak 80'li yıllarda devam eden öğretmen yetiştirme politikaları ülkemiz bünyesine uygun düşmemiştir.

3. Öğretmen yetiştiren kurumların öğrenim süreleri zamanla artmış olmakla birlikte; bu gelişme, daha çok branş derslerinin yararına olmuş, genel kültür ve pedagojik formasyon kazandıran dersler ihmale uğramıştır. Uygulamaya dönük çalışmalar da yeterli olmamıştır.

4. Öğretmen yetiştiren kurumlardaki branş öğretmenlerinin eğitim derslerini de okutabileceği yanlış bir ilke olarak benimsenmiştir.

5. Öğretmen yetiştiren kurumların çoğu; öğretim elemanı, fiziki ortam, ders araç ve gereçleri bakımından gerekli şartları taşımaktan uzak kalmıştır.

6. Yapılan eğitimin başarı düzeyi de düşüktür. Bilindiği gibi öğretmenliğe giriş sınavında başarı ortalaması, hem genel kültür ve pedagojik formasyon, hem de özel alan eğitimi bakımından beklentinin oldukça altındadır.

7. Kuşkusuz nitelikli öğretmen yetiştirmek için ilk adım, uygun aday seçimidir. Bu husus mesleğe yatkın kişilerin programlara alınması demektir. Bunun için öğretmen olarak yetişecek adaylarda, birtakım akademik yeterlikler yanında kişilik özelliklerini de içine alan belirli özgül niteliklerin aranması gerekirken, bu yapılmamıştır.

8. Öğretmen eğitiminde öğretmenin sahip olması gereken duyuşsal ve bilişsel davranışları kazanmasında yardımcı olacak hazırlık eğitimine önem verilmemiş; lise mezunu, isteyen, her genç öğretmenlik programına girebilmiştir.

9. Öğretmen yetiştiren kurumlara kaynak olması gereken "Öğretmen Liseleri" ile ilgili kurumlar arasında hem programlar açısından, hem özendirme ve yönlendirme açısından hâlâ sağlıklı ve güçlü bir bağ kurulamamıştır.

10. Böyle bir ortamda yetişen öğretmen, mesleğini profesyonel bir meslek olarak görmemiş; kendini yetersiz, doyumsuz ve mutsuz hissetmiştir. Ekonomik güçlükler de eklenince, öğretmenler genellikle 50 yaşın altında emekli olma yolunu seçmiştir. Oysa Batıda, özellikle Japonya'da ilk ve ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin çoğunluğu, belirli mesleki deneyim birimine ve olgunluğuna sahip ve 40 yaşın üstünde iken; bizde bu yaşın altında ve en verimli çağlarında meslekten ayrılmaktadır.

11. Bütün bunların ötesinde, mevcut sistem ve uygulama, öğretmenlik ruh ve ideali ni kazandırıcı bir yapı ve işleyişi gerçekleştirmekten de uzak kalmıştır.

Öğretmen Yetiştirmede Bütünlük Sağlanması

Bu nedenleri, kısmen de olsa, ortadan kaldırmak için, 2809 sayılı Yükseköğretim Teşkilât Kanunu'nda yapılması istenilen değişikliklerle, eğitim yüksekokullarının da fakülteye dönüştürülmesi öngörülmüştür.

Bu düzenlemenin temelinde, belirtilen sorunlara çözüm getirmek yanında şu gerekçeler de yatmaktadır:

1 - Öğretmenlerin tek kaynaktan yetişmeleri zorunlu görülmektedir. Çünkü yıllarca çeşitli kaynaklardan öğretmen yetiştirmek, öğretmenler arasında sürtüşme, uzlaşmazlık, huzursuzluk ve burukluk nedeni olmuş, bu yüzden eğitim sistemimiz büyük yaralar almıştır.

2 - Bütün öğretmenlerin, aynı amaç doğrultusunda görev yapan sorumlular olarak denk pedagojik formasyon, genel kültür ve özel alan eğitimi almaları beklenir. Ancak böylece bir bütünlük içinde, aynı davranışlara ve aynı öğretmenlik ruh ve idealine sahip öğretmenler yetiştirilmesi mümkün olabilir.

3. Günümüzde süratle gelişen ve değişen çağın gidişine ayak uydurabilmek ve insanımızı 21. yüzyıla üretici olarak yaşayacak şekilde hazırlamak ancak çağdaş programlarla mümkündür.

Yeni düzenleme ile gerek ilköğretim öğretmeni yetiştiren kurumlarda gerekse ilköğretimde öğretim tekniklerini çağın gereklerine göre yenilemek ve geliştirmek için uygun ortam yaratılabilecektir.

4. Öğretmen kendisini sürekli geliştirme ve yenileme ihtiyacı duymalıdır. Sosyal gelişmelere ve değişmelere sağlıklı ve dengeli bir şekilde uyum sağlayabilmek için sorunların çözümünde, yalnızca sınırlı ve belli bir çerçevede bilgi edinmiş olmak yeterli değildir. Bilginin üç-dört yılda bir katlandığı günümüzde; bilgiyi anlamak, kavramak,

uygulamak, analiz ve sentez etmek, değerlendirek yararlanmak ve öğrencileri bu düzeyde davranışlarla yetiştirmek, öğretmenliğin temel niteliğidir.

5. Öğretmenlik dinamik bir eğitim ortamında kazanılabilir. Bunun için toplumumuzu ve insanımızı daha mutlu kılabilme amacıyla genç kuşakları dinamik bir eğitim ortamı sağlayarak gerçekçi, araştırmacı, üretici, yaratıcı; kendisine güvenli ve yeterli; çağdaş, akılcı demokratik, bir kişilikte yetiştirmek zorundayız.

Çocuk ve gençlerimizi bu amaçlar doğrultusunda yetiştirecek öğretmenlerimizin, kendilerinin de bu davranışları örnek düzeyde kazanmaları gerekmektedir.

Bu bakımdan bütün öğretmenlerin, en az "Yüksek düzeyde eğitim öğretim, bilimsel araştırma ve yayın yapan...." fakültelerde yetiştirilmeleri kaçınılmaz görülmektedir.

Öğretmenin Temel Nitelikleri

Öğretmenin konusu, doğanın en karmaşık, anlaşılması, şekillendirilmesi en güç ve eşsiz yaratığı olan insandır. Bu durum öğretmenliği sadece mesleklerin en önemlisi ve kutsalı değil; en güç mesleği yapmıştır.

Öğretmenin kendine özgü bir benlik tasarımı, değer yargıları, davranış örüntüsü, yöntem ve teknikleri vardır.

Bu gerçekler gözönüne alındığında, çağımızda, ilköğretim okullarında görev alacak öğretmenin, bilgi aktarıcı olarak değil; kişiliği geliştirecek ve eğitim sürecine tüm ilgililerle birlikte katılacak temel unsur olma bilinci ile yetiştirilmesi beklenir. Bunun için öğretmen;

- Kişilik olarak gelişmiş,
- Bilimsel düşünme gücüne ve geniş bir dünya görüşüne sahip,
- Yaratıcı bir dinamizm içinde olan,
- Öğretmenlik mesleğini bütün incelikleriyle kavramış ve benimsemiş,
- İnsan sevgisi ve meslek heyecanı ile dolu, hoşgörülü,
- İnsan ilişkilerini geliştirebilen,
- Değişen duruma göre davranabilen,
- Toplumun özellięini bilen; deęerlerini koruyan ve geliştirebilen,
- Çevre ve öğrenci ihtiyaçlarını kavrayabilen ve bunlara çözüm üretebilen,
- Çevrenin incelenmesine ve sorunlarının çözülmesine yardımcı ve önder olabilen,
- Öğrencisine her bakımdan rehberlik yapabilen,
- Yeni amaçlara, araç, gereçlere ve yöntemlere uyabilen,
- Yeteneklerini en etkili bir şekilde kullanabilen, kendine güvenen bir sevgi ve bilgi kaynağı olmalıdır.

İlköğretim Öğretmeni Yetiştirmede Yaklaşım

Her şeyden önce, öğretmen eğitimiyle ilgili girişimler, gerçekçi, sağlıklı ve verimli olmalıdır. Bunun için, bugünkü sorunlarla birlikte, toplumsal gelişmeler sonucu ileride çıkması olası sorunların belirlenmesi ve çözüm yollarının ortaya konulması gerekir. Bu da bilimsel bir araştırmayı gerektirir. Ancak bugüne kadar böyle bir inceleme ve araştırma yapılmamıştır.

Birçok meslekte olduğu gibi, öğretmenlik mesleği için de birtakım evrensel ölçütler, standartlar ve modeller söz konusudur.

Bugün kuşkusuz bütün ülkelerin tarihsel, siyasal, sosyal, ekonomik ve eğitim yapıları ile özgeçmişleri ve ileriye dönük amaçları birbirinden farklıdır. Böyle bile olsa bütün ülkeler; eğitim bakımından birtakım ölçüt, standart ve modelleri daima gözönünde tutma zorunluluğunu duymaktadır.

Son araştırmalar iki gerçeğe dikkati çekmektedir:

1. Toplumda her alandaki başarının düzeyi eğitimin standartları ile; eğitimin standartları da öğretmenin niteliği ile doğru orantılıdır.

2. Öğretmenin niteliği ise, öğretmenliğin profesyonel bir meslek haline getirilmesiyle bağlıdır. Çünkü öğretmenliğin bilgi, değer ve normları ancak uzun süreli ve özel bir eğitim süreci sonunda kazanılabilir.

Bu iki nokta; iyi yetiştirilmiş, belli güç, yetenek ve yetkilere sahip ve aynı zamanda okulları gelecek için yeniden düzenleme sorumluluklarını alacak öğretmenlere ihtiyaç olduğu gerçeğini vurgulamaktadır. Bu anlayışta öğretmenlik üst düzeyde becerilere, yeterliklere, motivasyona sahip bir profesyonel meslektir. Profesyonel bir mesleğin mensubu olarak öğretmen, okula, bilmesi gerekenin hepsini bilerek gelen bir kimse olmayıp, bilmesi gerekenin ne olduğunu, bunları nasıl belirleyeceğini, nereden elde edeceğini ve başkalarının bunları anlamlı hale getirmelerine nasıl yardım edeceğini bilen ve öğrenmeyi öğreten kimsedir.

Öğretmen Yetiştirmede Aşamalar

I - Aday Seçimi

Öğretmen olarak yetiştirilecek adayların seçimi, üzerinde titizlikle durulması gereken bir husustur. Ancak öğretmenlik dün bizde, bugün gelişmiş ülkelerde başarılı gençlerin istekle koştuğu bir meslek iken, şimdi ülkemizde genellikle başarısı "orta" ve ortanın altındaki gençlerin girmek zorunda kaldıkları bir meslek olmuştur.

Üniversiteye girişte, öğretmenlik programlarını seçenlerin % 80'inin ortaöğretim başarı notu 60'ın altındadır.

İlköğretim öğretmeni yetiştiren kurumların asıl kaynağının öğretmen liseleri olması gerekirken, bu kurumlardaki öğrencilerin ancak % 10'u öğretmen lisesi çıkışıdır. Öğretmen lisesi mezunları, öğretmen yetiştiren programlara yönelmek yerine, sosyal

statüsü ve ekonomik durumu daha yüksek meslekleri tercih etmektedirler. Nitelikli öğretmen yetiştirmek için mutlaka yetenekli ve başarılı öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelmesini sağlayıcı; etkili, kalıcı ve güçlü önlemler alınmalıdır.

II - Hizmet Öncesi Eğitim (Öğretmenlik Eğitimi)

İlköğretim öğretmeni yetiştirmede aşağıdaki ilkelere uyulmalıdır:

1. Öğretmen her şeyden önce, mutlaka, çağdaş, özgür ve demokratik bir eğitim ortamında yetiştirilmelidir.

2. Bir toplumda her alandaki gelişmenin ve demokrasi düzeyinin ölçütü, özellikle, temel vatandaşlık eğitimini vermekle görevli öğretmenin eğitiminin niteliği ile ilgilidir. Nitelikli eğitim, çağdaş anlamda hazırlanmış eğitim programları ve bu programların uygulanması için düzenlenmiş çok ortamlı eğitim durumları ile, en önemlisi de, nitelikli öğretmenlerle sağlanabilir. Bunun için, öncelikle, ilköğretim okulu öğretmenin, eğitim aşamasında bu anlayış ve uygulamanın geçerli olduğu bir ortamda; katılımcı, araştırmacı ve geliştirici bir sorumluluk içinde yetiştirilmesi gerekir.

3. Çağdaş programların değişen teknolojiler karşısında değişmeye daima açık, sürekli yenileşmeye dönük olması esastır. Bu, araştırma ve geliştirme çalışmalarına da yer veren bir anlayıştır.

İlköğretim kurumları gibi ilköğretim öğretmeni yetiştiren kurumlar da; toplumla, toplumun her kesimi ile bütünleşen, bütünleşmesi gereken kurumlardır.

Ayrıca bu kurumlar, aynı zamanda program geliştirme bakımından çevredeki okul ve öğretmenlerin laboratuvarı görevlerini de üstlenmek durumundadırlar.

4. İlköğretim okulu öğretmenliğinde ilköğretim düzeyi için yine sınıf öğretmenliği devam etmeli; ancak bütün öğretmenlerin ortak sorumluluğu esas olmalıdır.

5. Öğretmen eğitimiyle ilgili genel kültür, özel alan ve pedagojik formasyon derslerinin programları, öğretmenliği profesyonel bir meslek olarak ele almalı ve öğrenciyi üstün bir öğrenme gücü kazandırıcı yönde olmalıdır.

6. İlköğretim okullarına öğretmen yetiştiren kurumlarda, teori ile uygulama arasında güçlü bir bağ kurulmalı ve eğitimin son iki yılında uygulama ve araştırmaya ağırlık verilmelidir. Bu okulların bünyesinde uygulama okulları açılmalıdır.

7. Öğretmenlik formasyonunun kazanılacağı üniversite eğitiminin ortamı, öğretmenlik ruh, heyecan ve idealinin aşılmasını ve güçlenmesini sağlayıcı bir yapı ve işleyişe sahip kılınmalıdır.

8. Öğretmen yetiştiren kurumlar öğretmen adayının ihtiyaç duyduğu her çeşit sos-yal ve kültürel etkinliklerin merkezi ve laboratuvarı olmalıdır.

9. Bu aşamada öğretmen adayı, mesleğin temel kavramlarını kurallarını, uygulamaları ve gelişmeleri bütün incelikleri ile değerlendirme düzeyinde özümsemiş olmalıdır.

10. İlköğretim öğretmeni yetiştiren kurumlarda eğitim ve öğretim düzeni; yatay ve dikey geçişlere elverişli, öğrencilerin toplumsal etkileşimini kolaylaştırıcı, grupları okul içinde "bütünlü ilkesi"ne uygun olarak düzenleyici nitelikleri bulunan kur ve kredi sistemine göre ayarlanmalıdır.

11. İlköğretim I. kademe öğretmenin en küçük okulların gereksinmelerini karşılamak üzere bir ya da iki yardımcı branşta (genellikle güzel sanatlar alanında) yetiştirilmeleri sağlanmalıdır.

12. İlköğretim ikinci kademe branş öğretmenlerinin de esas branşları dışında, seçmeli dersler için bir yada iki yardımcı branşta da yetiştirmeleri eğitim ekonomisi bakımından gereklidir.

13. İlköğretimin hem birinci ve hem de ikinci kademelerine öğretmen olmak üzere yönelen öğrenciler, yaygın eğitim, özel eğitim ve okul öncesi eğitimi gibi alanlarda yardımcı branş seçebilmelidir.

14. İlköğretim öğretmeni yetiştiren tüm programlardaki öğrencilerin genel kültür ve ortak nitelik taşıyan bir kısım meslek derslerini kur ve kredi sistemi içinde branş ayrımı gözetilmeden birlikte yapmaları sağlanmalıdır.

15. Öğretmen adayı, öğrenim süresi boyunca eğitim-öğretimle ilgili mesleki seminer, konferans, sempozyum ve toplantıları; araştırma ve yayınları izlemeli, bunlara katılmalı ve tartışmalıdır. Kısaca, öğretmen adayı okul sıralarında iken eğitim-öğretimle ilgili etkinlikler içinde yaşamalı ve bundan zevk duymalıdır. Öğretmen yetiştiren kurum yöneticileri de bu çalışmalarını ve ortamını hazırlamayı temel görev olarak kabul etmelidir.

16. Bütün bunlara ek olarak öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumları da kendilerini gerçekçi olarak değerlendirmelidirler. Öğretmenleri yetiştiren öğretmenler, başka bir deyişle, öğretmenin öğretmeni bu sahada ne derece yeterlidir?

III - Hizmetiçi Eğitim

Mesleğe başladığı günden itibaren öğretmen, sürekli olarak hizmetiçi eğitimden geçmelidir.

Öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarında mezun olan kişi, bir süre (en az 2 yıl) stajyer olarak çalışmalı, stajyerlik esnasında sınıf kendisine tamamen verilmemeli; belirlenecek bir rehber öğretmenin gözetiminde yetiştirilmelidir.

Son on yılda gerçekleştirilen eğitim reformlarında, sistemin ana unsuru olan öğretmenlere, "hayat boyu eğitim" ilkesine titizlikle uyulması gereken bir mesleğin mensupları olduğu gözü ile bakılmaktadır.

Eğitimciler, tüm yenileşme stratejilerinde hizmetiçi eğitimi temel almaktadır. Birçok ülkede öğretmenler, zamanlarının yarısını okulda, yarısını hizmetiçi eğitim çalışmalarına katılmakla geçirmektedirler.

SONUÇ

Eğitimci, toplumbilimci ve ekonomistlerin eğitimin çevreye ve kalkınmaya katkısı konusundaki düşüncelerine ve birçok ülkede görülen somut ve açık örneklerine rağmen, ülkemizde 150 yıldır eğitim alanında sağlanan gelişmelerin ulusal kalkınmamıza yansımadağını görüyoruz. Başka bir anlatımla, niceliksel gelişmelerin toplumu olumlu yönde etkileyemediğini anlaşılmaktadır. Konu her şeyden önce eğitimin niteliği sorunu ve onun temel belirleyicisi öğretmenle ilgilidir.

Bu başarısızlığın, öğretmen yetiştirmeyi de içeren temel nedenleri şunlardır:

1 - Eğitimde özellikle, temel eğitimde, kişilere gerekli ve önemli istendik davranışları kazandırmakta başarı sağlanamamıştır. Çünkü öğretmen bunu gerçekleştirecek yeterlikten uzak kalmıştır.

2 - Ülkemizde eğitim; toplumsal ve ekonomik yaşam ve çevre ile yakın ilişkisi olmayan, bir çeşit soyut bilgilerin öğretilmesinden ibaret kalmıştır. Okullar, pratik kalkınma önderleri yetiştirmekten çok, seçkinler yetiştirme çabasıdadır. Bunun yanında öğretmen de bu anlayışı değiştirecek güce ve yetkilere sahip olamamıştır.

3 - Okullaşma oranındaki hızlı artışlar eğitimin etki ve kalitesini gittikçe azaltmıştır. Bütün vatandaşlara geleneksel eğitim sağlama isteği, eğitimde kalite sorununa dönmeye fırsat vermemiştir.

4 - Eğitim politikaları ve eğitim politikalarının oluşması, bu çerçevede öğretmen yetiştirme de, ülkedeki günlük siyasi ortamın etkisinde kalmıştır.

Bunun doğal bir sonucu olarak da herkesin öğretmenlik yapabileceği anlayışı hâlâ devam etmektedir.

Kısaca; eğitimin siyasal, sosyal ve ekonomik görevlerini yerine getirmesindeki yetersizliğini, ancak öğretmen yetiştirmenin önemini kavramak ve gereğini yapmak suretiyle gidermek mümkün olabilecektir. Bunun için de öğretmen adayında ve öğretmende; onu, öğretmenlik ruh ve idealine ve gereken duyuşal ve bilişsel davranışlara sahip kılacak belirli özgül niteliklerin aranması gerekir. Belli bir düzeyde de olsa bu nitelikleri arayan ölçme ve değerlendirme yöntemleriyle öğrenci alan ve öğretmen yetiştiren fakültelere kaynak olmak üzere Anadolu Öğretmen Liseleri açılmıştır. Öğretmen yetiştiren kurumların ana kaynağını mutlaka Anadolu Öğretmen Liselerinin oluşturmasına önem verilmelidir.

Böylece seçilmiş ve yetenekli öğrencilerin, öğretmenliğe hazırlayıcı 4 yıllık bir temel eğitimden sonra bir fakülte eğitimi ile ve çağdaş programlarla yetiştirilmeleri sağlanacaktır.

Sonuç olarak; böyle bir uygulamayla amaca uygun ve nitelikli öğretmen yetiştirmenin mümkün olabileceği düşünülmektedir.